

Geofyzikální ústav AV ČR

si Vás dovoluje pozvat na zahájení výstavy

JIŽNÍ PACIFIK A ANKTARKTIDA

soubor objevitelských map a vyobrazení

z 16. až 20. století,

kteřé proběhne ve středu 16. října 2002 v 16 hodin

v přednáškovém sále GFÚ,

Boční II/1401, 141 31 Praha 4 - Spořilov.

O historických objevech i o současných geofyzikálních výzkumech v oblasti promluví Jan Kozák

z Geofyzikálního ústavu AVČR, Alexander Guterch z Geofyzikálního ústavu Polské Akademie Věd, Varšava, Polsko

a Zdeněk Venera z Ministerstva životního prostředí České republiky.



RNDr. Jan Kozák, CSc. (1938), absolvent MFF UK, pracoval v Geofyzikálním ústavu ČSAV v Praze v letech 1965-91 v oboru laboratorní seismologie. V posledním desetiletí se zabývá problematikou historie přírodních věd - zejména seismologie - se zaměřením na historickou obrazovou a mapovou tvorbu dokumentující a ilustrující časový vývoj seismologie, vulkanologie a kartografie. Tato jeho práce prokázala, že některá chybějící geofyzikální data mohou být získána či odvozena z historických materiálů obrazového charakteru. Je autorem řady publikací a spoluautorem několika monografií v tomto oboru.

Ve svém sdělení promluví J. Kozák o oblastech Magellanova průlivu, jižního Tichomoří, Austrálie a Antarktidy, které sice byly objeveny již v 16.-17. století, ale na své úplné geografické zmapování a geofyzikální prozkoumání čekaly až do 19.-20. století. Proces postupného přibližování těchto vzdálených

oblastí evropským civilizačním centřům v tomto období bude demonstrován na vystavených obrazových materiálech.

Prof. Dr. Alexander Guterch, PhD. (1936), vědecky činný v oboru geofyzika v Polské Akademii věd od r. 1969, prof. geofyziky 1981 (tamtéž), president četných polských a zahraničních vědeckých institucí, iniciátor a předseda mezinárodních seismických experimentů POLONAISE '97 a CELEBRATION 2000. Prof. Guterch, přední polský geofyzik a autor mnoha mezinárodních projektů a monografií, publikoval více než 200 původních prací, především z oboru studia seismické struktury a fyzikálních vlastností litosféry. V rámci tohoto výzkumu realizoval experimenty a expedice v Evropě, na souostroví Svalbard (Arktida) a v západní Antarktidě.

Prof. Guterch prováděl během expedic v letech 1979-80, 1984-85, 1987-88 a 1990-91 systematický geofyzikální a geologický průzkum západní Antarktidy, zejména pomocí seismických metod HSS (podmořské i podzemní odpaly a registrace takto generovaných seismických vln podél lineárních profilů vedených Antarktickým poloostrovem, od Sloního ostrova k Margaretině zátocce, včetně jižních Shetland). Interpretace takto získaných výsledků měření v této oblasti mu umožnila stanovit geologickou stavbu horninové části zkoumaného masívu a sestavit hlubinné modely zemské kůry v západní Antarktidě.

Mgr. Zdeněk Venera, PhD. (1965), absolvent oboru ložisková geologie na Přírodovědecké fakultě UK a oboru tlumočnictví a překladatelství na Filosofické fakultě UK (1990). Ve své doktorské disertaci se věnoval tématu Deformace a stavba granitoidů v magmatickém a pevném stavu na příkladech intrusivních těles z Českého masívu a masívu Mont Blanc. V letech 1995-98 odborným asistentem v Ústavu petrologie a strukturní geologie PŘF UK, od roku 1998 ředitelem odboru geologie Ministerstva životního prostředí. V posledních dvou letech se zabývá kromě jiného i agendou Antarktické smlouvy a zastupuje ČR při poradních zasedáních členských států Antarktické smlouvy (Haag 2000, St. Petersburg 2001, Varšava 2002).

Ve svém sdělení se Z. Venera zaměří na současné výzkumné aktivity českých specialistů v Antarktidě (Katedra geografie Masarykovy university, Botanický ústav AV ČR, Biologická fakulta Jihočeské university a Solární a ozonová observatoř ČHMÚ), jejichž projekty se soustřeďují na mikroklimatologické studium zaledněných a odledněných území, zvětrávací procesy a fyziologické funkce terestriálních ekosystémů na odledněných územích. Česká geologická služba ve spolupráci s PŘF UK rozvíjí od loňského roku i výzkum v oblasti geologie zaměřený na vulkanologii, geochemii a tektonické prostředí alkalických basaltů zaobloukové pánve ostrova James Ross, kde je od r. 2000 budována výzkumná stanice ČR.